

ARCHIWUM
LEGIONÓW
i N. K. N.

Nr 121

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 3 kwietnia 1925 r. Nr. B. B. 1207/25, wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków Nr. 1283 stowarzyszenie pod nazwą: „Centralny Związek Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej“.

Warszawa, dnia 6 kwietnia 1925 r.

Minister Spraw Wewnętrznych

(Pieczęć).

(—) ST. SMÓLSKI
Podsekretarz Stanu.

STATUT

CENTRALNEGO ZWIĄZKU OFICERÓW REZERWY RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ.

§ 1. Nazwa i siedziba.

Zrzeszenie nosi nazwę „Centralny Związek Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej” i ma siedzibę Centralnego Zarządu w Warszawie.

§ 2. Prawa Centralnego Związku i teren działania.

Związek Centralny jest osobą prawną, działalność jego rozciąga się przez Zarząd Centralny, Okręgi, Koła powiatowe i miejskie i reprezentacje na całe terytorjum Rzeczypospolitej Polskiej, z zachowaniem miejscowych praw

4.287/34

o stowarzyszeniach. Związek Centralny posiada własną pieczęć, godła i sztandar.

§ 3. Cel.

Związek Oficerów Rezerwy Rzeczypospolitej Polskiej ma na celu:

1. Utrzymanie jednolitego narodowego Państwa Polskiego, jego niepodzielności, całości, potęgi i bezpieczeństwa.

2. Zespolenie ideowe oficerów rezerwy na gruncie przynależności do Wojska Polskiego i związanych z tym stanem praw i obowiązków, a zarazem popieranie spójni między ogółem społeczeństwa, a jego siłą zbrojną, oraz popieranie działalności społecznej, stojącej na gruncie państwowości polskiej.

3. Straż godności oficera rezerwy.

4. Organizowanie zaspokojenia potrzeb materialnych członków ze szczególnem uwzględnieniem samopomocy.

5. Pracę kulturalno oświatową:

a) kształcenie ogólne,

b) specjalne wojskowe,

c) szerzenie wiedzy wojskowej i przysposobienie rezerw.

6. Pomoc lekarską i prawną dla członków ze szczególnem uwzględnieniem praw wynikających z tytułu b. czynnej służby wojskowej.

§ 4. Sposoby działania.

Dla realizacji powyższych celów Związek Centralny, przy zachowaniu obowiązujących praw i przepisów, ma za zadanie:

1. Utrzymywanie własnych lokali towarzyskich (kasyna, kluby), bibliotek, zbiorów, urządzanie odczytów naukowych i literackich, kursów naukowych i szkół, tak dla swych członków jak i ogólnie dostępnych, wydawanie czasopism broszur i t. p. tworzenie organizacji sportowych, organizowanie wycieczek krajoznawczych, tworzenie wśród b. wojskowych organizacji pokrewnych własnym, względnie tworzenie w swem łonie odnośnych sekcji lub oddziałów.

2. Zakładanie sklepów, wytwórni oraz zrzeszeń w celach gospodarczych, kooperatyw, przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych i innych zarobkowych, uzyskiwanie koncesyj, zakładanie instytucji opiekuńczych, internatów, kas pożyczkowo Oszczędnościowych, pogrzebowych etc.

3. Organizowanie dla szłonków osadnictwa, a w szczególności tworzenie kolonji rolnych, kooperatyw mieszkaniowych, miast, ogrodów i t. p.

4. Ułatwienie swym członkom i ich rodzinom korzystania z bezpłatnej, względnie zniż-

kowej pomocy lekarskiej i umieszczanie chorych w sanatorjach, instytucjach leczniczych, utrzymywanie podobnych instytucji, kas chorych etc.

5. Ułatwianie swym członkom korzystania z bezpłatnej, względnie zniżkowej pomocy prawnej, jako to: konsultacyj prawnych, zastępstw sądowych i t. p.

§ 5. Majątek

1. Majątek Związku Centralnego składa się:

- a) z wpisowego i składek członków zwyczajnych i wspierających,
- b) z ofiar, darowizn, legatów testamentowych,
- c) z dochodów z wydawnictw, odczytów, zabaw, przedsiębiorstw oraz innych wpływów wyżej nieprzewidzianych,
- d) z subwencji,
- e) z procentów od kapitałów,
- f) z nieruchomości i ruchomości.

2. Fundusze Związku dzielą się na kapitały.

- A. Obrotowy,
- B. Rezerwowy,
- C. Specjalny.

A. Kapitał obrotowy składa się:

- a) z ‰‰ ów od wpisów, przesyłanych przez Okręgi do Kasy Głównej Związku Centralnego,
- b) z dochodów Okręgów,
- c) z obliczeń dokonywanych przez Walny Zjazd Delegatów Związku Centralnego,
- d) z subwencji uzyskanych,
- e) z legatów testamentowych, ofiar i darowizn, o ile ich ofiarodawcy nie wskazali innego użytku,
- f) z dochodów niestałych, przewidzianych pod c) p. I niniejszego paragrafu,
- g) z ruchomości.

B. Kapitał rezerwowy składa się z:

- a) odliczeń dokonywanych przez Zarząd Centralny z dochodów Związku Centralnego,
- b) ‰‰ ów od kapitałów,
- c) nieruchomości.

Kapitał ten wydatkowany tylko być może na zasadzie uchwały walnego Zjazdu Delegatów lub w nagłym wypadku Zarządu Centralnego, w tem ostatnim razie uchwała musi zapasać większością $\frac{2}{3}$ głosów składu Zarządu Centralnego.

C. Kapitał specjalny tworzy się z opłat członków, lub innych ofiarodawców na cele

specjalne i może być wydatkowany tylko zgodnie z przeznaczeniem.

§ 6. Członkowie, sposób ich przyjęcia.

1. Związek Centralny składa się:

- a) z członków zwyczajnych,
- b) z członków nadzwyczajnych,
- c) z członków honorowych,
- d) wspierających,

2. Członkiem zwyczajnym może być każdy oficer rezerwy, narodowości polskiej, chrześcijanin z urodzenia, którego patriotyzm nie ulega wątpliwości, a który wykaże się dowodem zaliczenia w skład rezerwy Wojsk Polskich, złoży pisemną deklarację, zaopatrzoną w podpisy dwóch zwyczajnych członków Związku, jako wprowadzających i opłaci ustanowione wpisowe oraz składkę członkowską.

Sposób przyjmowania członków, aż do chwili wprowadzenia ustawy o sądach honorowych dla oficerów rezerwy, jest następujący:

- a) po złożeniu deklaracji pisemnej, kandydat na członka jest balotowany przez Komisję Balotującą, powołaną przez właściwy Zarząd w liczbie nie mniej niż 5 członków,
- b) Komisja Balotująca decyduje o przyjęciu członków.

3. Członkiem nadzwyczajnym może być każdy oficer zawodowy W. P. przyjęty na skutek własnej prośby przez odnośny Zarząd, przy zachowaniu ewentualnych warunków zawartych w przepisach wojskowych, normujących sprawę należenia oficerów zawodowych do stowarzyszeń cywilnych, oraz byli zwyczajni członkowie Związku, którzy z powodu przekroczenia wieku nie są już oficerami rezerwy.

4. Członkiem honorowym mianuje Walne Zgromadzenie Delegatów Związku Centralnego większością $\frac{2}{3}$ głosów, na wniosek Zarządów Okręgowych i Centralnego, tych obywateli, tak wojskowych jak i cywilnych, którzy położyli wybitne zasługi dla dobra kraju, armii lub Związku. Uchwały Zarządów, dotyczące mianowania członków honorowych, muszą być powzięte większością $\frac{2}{3}$ głosów.

5. Członkami wspierającymi mogą być:

- a) wdowy, sieroty, matki i ojcowie po oficerach, członkach Związku Centralnego Ofic. Rezerwy, przyjęci na skutek własnej prośby przez odnośny Zarząd i
- b) osoby postronne oraz instytucje, które materialnie wspierają Związek Centralny i na wniosek Zarządów Okręgowych są zatwierdzone przez Zarząd Centralny.

§ 7. Obowiązki i prawa członków

1. Każdy członek obowiązany jest do bezwzględnego przestrzegania wszystkich przepisów i postanowień na zasadzie statutu przez odnośne Zarządy wydanych, oraz płacenie przepisanych składek i ponoszenia innych ciężarów dla każdej kategorii członków ustalonych. Ponadto jest obowiązany wszelkimi sposobami przeciwdziałać szkodliwym dla całości Państwa i wojska działaniem, i wesprzeć wszelką czynność ku takiej ochronie skierowaną, oraz pomagać członkom Związku, w potrzebie zostającemu w miarę sił i środków.

2. Członek zwyczajny ma prawo korzystać ze wszystkich urządzeń towarzyskich, oświatowych i ekonomicznych Związku, prawo udziału w zebraniach Kół, zabieranie na nich głosu, prawo czynne i bierne do wszystkich władz Związku, oraz prawo powierzania swych praw właściwemu Zarządowi i żądania od niego pomocy.

3. Członek nadzwyczajny ma prawo korzystania z urządzeń towarzyskich, ekonomicznych i oświatowych Związku, prawo udziału w zebraniach Kół, zabieranie na nich głosu, oraz bierne prawo wyboru.

4. Członkowie honorowi i wspierający mają prawo korzystania z instytucji towarzyskich, oświatowych i ekonomicznych Związku,

prawo udziału w zebraniach Związku oraz zabierania na nich głosu.

5. Członkowie przewidziani pod a), b), i d) p. I § 6. wnoszą wpisowe do wysokości Zł. 5 oraz składki miesięczne do wysokości 2 złotych.

6. Członkiem Związku Centralnego Oficerów Rezerwy jest każdy tylko z tytułu przynależności do jednostki terytorjalnej Związku. Nikt oprócz członków honorowych nie może należeć wprost do Centrali Związku. Członkiem Zarządu przestaje być ten, kto przestaje być członkiem jednostki terytorjalnej Związku. W razie przeniesienia się do innego Okręgu, członek Związku zgłasza pisemne powiadomienie właściwego Zarządu i zostaje członkiem nowego koła.

§ 8. Wystąpienie i wykluczenie członków.

Każdy członek może w każdej chwili wystąpić ze Związku, zawiadamiając o tem Zarząd Koła, oraz wyrównując zaległe zobowiązania.

Wykluczonym może być każdy członek.

1. Na zasadzie wyroku Sądu Honorowego, przewidzianego statutem względnie ustawą Sądu Honorowego Związku Oficerów Rezerwy.

2. Na zasadzie umotywowanej uchwały Walnego Zgromadzenia Koła zapadłej większością $\frac{3}{4}$ głosów, w obecności $\frac{2}{3}$ członków Koła, aprobowanej przez Zarząd Okręgu i zatwierdzonej przez Zarząd Centralny.

3. Uchwałą Zarządu Koła w razie zalegania z opłatą składek przez 3 miesiące po trzykrotnem poprzednio upomnieniu. W tym wypadku może wykluczony po wyrównaniu zaległości i po nowem złożeniu wpisowego być ponownie przyjęty.

4. W wypadkach podniesienia przeciw jednemu z członków zarzutu jakiegokolwiek nieetycznego postępku, lub też szkodliwej działalności przeciw celom Związku jednego z członków, dany członek może większością $\frac{2}{3}$ głosów członków całego Zarządu zostać zawieszonym w swych czynnościach i prawach członkowskich o czym bezwłocznie oddaje się sprawę do rozstrzygnięcia Sądowi Honorowemu. Jeżeli Sąd ten nie wyda orzeczenia wykluczającego członka ze Związku, zostaną mu natychmiast przywrócone prawa z § 8 p. 4.

§ 9. Organizacja Władz Związku Centralnego.

1. Organami Związku są:

- a) Walny Zjazd Delegatów,
- b) Zarząd Centralny,
- c) Zarządy Okręgowe (wojewódzkie),
- d) Zarządy Kół,
- e) Sądy Honorowe.

Centralnemu Zarządowi przysługuje prawo tworzenia Okręgów stosownie do potrzeb lokalnych.

ad a) Walny Zjazd Delegatów Związku Centralnego zwoływany jest przynajmniej raz na rok nie później jak w miesiącu czerwcu, celem rozpatrzenia i zatwierdzenia sprawozdania Zarządu Centralnego, bilansu za rok ubiegły oraz budżetu i planu działalności na rok następny, rozpatrywanie skarg, na decyzję Zarządu Centralnego, sprawozdania Komisji Rewizyjnej, wniosków Delegatów, jak również celem wyboru członków Zarządu Centralnego i Komisji Rewizyjnej. Dla prawomocności uchwał Zjazdu Delegatów, konieczna jest liczba Delegatów, reprezentująca połowę plus jeden Okręgów, przyczem w razie braku quorum w terminie wyznaczonym, zebranie zwołane w terminie przynajmniej o jedną godzinę późniejszym jest ważne, bez względu na liczbę obecnych Delegatów. Sprawy inne są rozstrzygane zwyczajną większością głosów. Okręgi wysyłają na Walny Zjazd Delegatów Związku Centralnego jednego Delegata od 50 zwyczajnych członków Koła. Wśród Delegatów, musi być przynajmniej jeden członek Zarządu Okręgu. O terminie Walnego Zjazdu Delegatów, Zarząd Centralny zawiadamia piśmiennie Zarządy Okręgów, oraz ogłasza przynajmniej w jednym piśmie codziennym nie później niż na 6 tygodni przed terminem Zjazdu.

Każdorazowe miejsce Walnego Zjazdu Delegatów wyznacza uprzedni Zjazd.

ad b) Zarząd Centralny jest wybierany na jeden rok. Ustępujący członkowie mogą być ponownie wybrani.

Zarząd Centralny składa się z 7 członków i 5 zastępców, z tego prezes i 5 członków mają stale mieszkać w Warszawie. Prezesa Zarządu Centralnego wybiera Walny Zjazd bezpośrednio. Członkowie Zarządu Centralnego wybierają ze swego grona wiceprezesa, skarbnika i sekretarza, oraz ich zastępców. Do ważności uchwał Centralnego Zarządu potrzebna jest obecność najmniej 5 członków Zarządu, w tem przewodniczącego.

Do kompetencji Zarządu Centralnego należy:

1. Wykonanie uchwał Walnego Zjazdu.
2. Bezpośrednie kierownictwo sprawami Związku.
3. Zwoływanie Walnych, zwyczajnych Zjazdów Delegatów w przepisany terminie oraz nadzwyczajnych, w miarę potrzeby lub na zasadzie uchwał, powziętych przez przynajmniej $\frac{1}{3}$ Okręgów, a to najpóźniej do miesiąca od otrzymania tych uchwał.
4. Organizowanie Kół i Okręgów.
5. Kontrola nad działalnością Zarządów Okręgowych z prawem zawieszania ich w czynnościach z równoczesnym zwołaniem zgromadzeń, celem przeprowadzenia nowych wyborów.

6. Prowadzenie rachunkowości zgodnie z przepisami, i przyjętymi zwyczajami.

7. Rozporządzanie funduszami związku w myśl niniejszego statutu.

8. Związek Centralny zastępuje na zewnątrz prezes i sekretarz, względnie ich zastępcy, którzy podpisują również wszelkie pisma imieniem Związku. Pisma dotyczące materialnych zobowiązań Związku podpisuje nadto skarbnik, względnie jego zastępca.

9. Zarząd Centralny w swoich pracach kieruje się regulaminem wewnętrznym, zatwierdzonym przez Walny Zjazd Delegatów.

ad c) Zarządy Okręgowe są wybierane na Zjazdach Okręgowych zwoływanych przynajmniej raz rocznie przez Zarządy Okręgowe przed Walnym Zjazdem Delegatów Związku Centralnego, przynajmniej na dwa tygodnie i składających się Delegatów odnośnych Kół w liczbie jednego Delegata od 50 zwyczajnych członków. Koła nie posiadające 50 członków wysyłają jednego Delegata. Zjazdy te mają na celu wybór delegatów na Walny Zjazd Delegatów Związku Centralnego w sposób przewidziany w p. I a) niniejszego §, narady nad sprawami lokalnymi, i cele informacyjne. Zarządy Okręgowe działają w sprawach wewnętrznych organizacyjnych na podstawie całkowitej autonomii w obrębie danego Okręgu, reprezentują Związki

lokalne wobec władz miejscowych, organizują Koła, i kontrolują ich działalność, składając do Zarządu Centralnego odnośne wnioski, a co trzy miesiące sprawozdanie ze swej działalności.

W stosunku do Władz Centralnych działają przez Zarząd Centralny. Zarząd Okręgowy składa się z prezesa, wiceprezesa, 3-7 członków i 1-3 zastępców, których wybór i czas urzędowania określają przepisy przewidziane w p. 1. b) niniejszego §.

ad d) Zarządy Kół wybierane są na Zgromadzeniach członków Kół na zasadach przewidzianych w p. I b) niniejszego § i składają się z prezesa i 2-4 członków oraz 1-2 zastępców.

Do kompetencji Zarządów Kół między innymi sprawami zwyczajami przyjętymi należą:

1. Kierownictwo sprawami Koła.
2. Przyjmowanie członków.
3. Zdawanie sprawozdań miesięcznych do właściwego Okręgowego Zarządu.
4. Zwoływanie Zgromadzeń Kół przynajmniej 4 razy do roku.

II. 1. Wysokość składek Kół do Zarządu Okręgowego ustalają Zarządy Okręgowe w porozumieniu z Kołami.

2. Zarządy Okręgowe wpłacają do Kasy Zarządu Centralnego w terminach miesięcznych z wpisowego i składek miesięcznych 25 proc. z wszelkich innych zysków i wpływów całego

Okręgu 10 proc. III. Wspomniana pod I p. a) niniejszego § Komisja Rewizyjna składa się z 5 członków i 2 zastępców. Nie urzęduje stale wybierana jest corocznie przez Zjazd Delegatów Związku Centralnego. Do jej kompetencji należy sprawdzanie rachunkowości i biurowości we wszystkich instytucjach Związku, przedstawianie swych wniosków Walnemu Zjazdowi Delegatów. Oprócz Komisji Rewizyjnej dla Centralnego Związku, dla Okręgu wybierana jest przez Okręgowy Zjazd Delegatów, Komisja Rewizyjna w składzie 3-ch członków, zakres działania, której jest analogiczny i ogranicza się do terytorjum Okręgu. Dla Kół powiatowych i miejskich Komisje Rewizyjne wybierane są w składzie 3-ch osób, przez Walne Zgromadzenie członków Kół.

IV. Sąd rozjemczy.

Wszystkie spory wynikające ze stosunków członków do Związku lub członków Związku między sobą rozstrzyga nieodwołalnie na podstawie swobodnego przekonania. Sąd Rozjemczy, złożony z 3-ch członków.

Każda strona ustanawia po jednym sędziu rozjemczym, którzy wybierają superarbitra. W razie braku zgody, osobę superarbitra oznacza los.

V. Sądy honorowe istnieją przy Zarządach Okręgowych. W Zgromadzeniu Okręgu wybiera co roku zwykłą większością głosów 5

członków. W razie zmniejszenia tej liczby pozostali kooptują brakującą ilość członków. Sąd Honorowy bada zarzuty stawiane członkom w kierunku ich postępowania niezgodnego z etyką lub celami Związku i powoduje się przy orzeczeniach tylko sumieniem. Orzeczenie zapada większością głosów. Od orzeczenia Sądu Honorowego służy odwołanie się do Zarządu Centralnego tak skazanemu jak i Zarządowi Okręgowemu lub jego prezesowi do dni 7. W razie wprowadzenia Ustawy o Sądach Honorowych dla oficerów rezerwy działalność Sądu Honorowego Związku ustaje.

§ 10. Likwidacja Związku Centralnego.

Rozwiązanie Związku nastąpić może w drodze Uchwały Walnego Zjazdu Delegatów, specjalnie w tym celu zwołanego większością ^{2/3} głosów obecnych. To zebranie poweźmie wtedy uchwałę co do zlikwidowania majątku Związku.

Wrazie rozwiązania Związku Centralnego w drodze przymusowej przez władzę, majątek Związku przechodzi na rzecz wdów i sierot po oficerach rezerwy.

(—) *Stanisław Szurlej.*

(—) *Klemens Starzyński.*

(—) *Wł. L. Sujkowski.*

